

Pranešėjų apsauga

[Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymas](#) (toliau – Įstatymas) įtvirtina asmenų, pateikusių informaciją apie pažeidimą įstaigoje, su kuria juos sieja ar siejo tarnybos ar darbo santykiai arba sutartiniai santykiai, apsaugos mechanizmą. Įstatymas taip pat nustato apie pažeidimus įstaigose pranešusių asmenų teises ir pareigas, jų teisinės apsaugos pagrindus ir formas, taip pat šių asmenų apsaugos, skatinimo ir pagalbos jiems priemonės, siekiant sudaryti tinkamas galimybes pranešti apie teisės pažeidimus, keliančius grėsmę viešajam interesui arba jį pažeidžiančius, užtikrinti tokių pažeidimų prevenciją ir atskleidimą.

Pagal Įstatymą informacija apie pažeidimus teikiama dėl:

- 1) pavojaus visuomenės saugumui ar sveikatai, asmens gyvybei ar sveikatai;
- 2) pavojaus aplinkai;
- 3) kliudymo arba neteisėto poveikio teisėsaugos institucijų atliekamiems tyrimams ar teismams vykdant teisingumą;
- 4) neteisėtos veiklos finansavimo;
- 5) neteisėto ar neskaidraus viešųjų lėšų ar turto naudojimo;
- 6) neteisėtu būdu įgyto turto;
- 7) padaryto pažeidimo padarinių slėpimo, trukdymo nustatyti padarinių mastą;
- 8) kitų pažeidimų.

Asmuo informaciją apie pažeidimą gali pateikti:

- 1) įstaigoje per vidinį informacijos apie pažeidimus teikimo kanalą;
- 2) kompetentingai institucijai (prokuratūrai) tiesiogiai;
- 3) viešai.

Siekiant veiksmingai įgyvendinti Įstatymo nuostatas, [Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 14 d. nutarimu Nr. 1133 „Dėl Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymo įgyvendinimo“](#) yra patvirtinti:

1. Atlyginimo pranešėjams už vertingą informaciją tvarkos aprašas;
2. Kompensavimo pranešėjams už patiriamą neigiamą poveikį ar galimus padarinius dėl pateikto pranešimo tvarkos aprašas;
3. Vidinių informacijos apie pažeidimus teikimo kanalų įdiegimo ir jų funkcionavimo užtikrinimo tvarkos aprašas.

Vidinių informacijos apie pažeidimus teikimo kanalų įdiegimo ir jų funkcionavimo užtikrinimo tvarkos apraše nustatomi įstaigose diegiamų vidinių informacijos apie pažeidimus teikimo kanalų reikalavimai, jų funkcionavimas, informacijos apie pažeidimus teikimas, tyrimas, tvarkymas ir konfidencialumo užtikrinimas įstaigoje.

[Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos direktoriaus 2019 m. spalio 28 d. įsakymu Nr. 1K-226:](#)

- 1) patvirtinta **Pranešimų apie pažeidimus pateikimo Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos vidiniu informacijos kanalu ir šių pranešimų nagrinėjimo taisyklės** (toliau – Taisyklės), kurios nustato informacijos apie pažeidimus VLK ir TLK teikimo VLK veikiančiu vidiniu informacijos apie pažeidimus teikimo kanalu, pranešimų priėmimo, juose pateiktos informacijos apie pažeidimą vertinimo, nagrinėjimo ir asmens informavimo bei jo konfidencialumo užtikrinimo tvarką.
- 2) sudaryta **Korupcijos prevencijos koordinavimo ir kontrolės komisija**, kuriai pavesta vykdyti kompetentingo subjekto funkcijas Taisyklėse nustatyta tvarka ir terminais.

VLK veikiančiu vidiniu informacijos apie pažeidimus teikimo kanalu informaciją apie pažeidimą VLK ir (arba) TLK turi teisę pateikti asmuo, kurį su VLK ir (arba) TLK sieja ar siejo tarnybos ar darbo santykiai arba sutartiniai santykiai (konsultavimo, rangos, stažuotės, praktikos, savanorystės ir pan.).

Asmuo, teikiantis informaciją apie pažeidimą, pranešimą kompetentingam subjektui gali pateikti šiais būdais:

1. Tiesiogiai atvykęs į VLK (Europos a. 1, 03505 Vilnius) – bet kuriam komisijos nariui;
2. Atsiųsdamas pranešimą elektroninio pašto adresu pranesk@vlk.lt

Korupcijos prevencijos koordinavimo ir kontrolės komisija (VLK kompetentingas subjektas):

Jurgita Šilnaitė-Šermukšnienė – Ekonomikos departamento Biudžeto skyriaus vyriausioji specialistė (Komisijos pirmininkė), tel. (8 5) 236 4166;

Simona Adamkevičiūtė – Ekonomikos departamento direktorė (Komisijos pirmininko pavaduotoja), tel. (8 5) 236 4181;

Kristina Petronytė – Dokumentų valdymo skyriaus vedėja, tel. (8 5) 248 7628;

Nomeda Kazakevičiūtė – Klinikinio kodavimo skyriaus vyriausioji specialistė, tel. (8 5) 237 0707;

Inga Stasiūnaitė – Teisės ir personalo skyriaus vyriausioji specialistė, (8 5) 236 4169.

Kompetentingas subjektas administruoja vidinį informacijos apie pažeidimus teikimo kanalą, nagrinėja juo gautą informaciją apie pažeidimus, teikia konsultacijas dėl Įstatymo ir Taisyklių nuostatų taikymo.

Asmeniui, pateikusiam informaciją apie pažeidimą, užtikrinamas konfidencialumas.

Reikalavimas užtikrinti konfidencialumą netaikomas, kai:

- 1) to raštu prašo asmuo, pateikiantis arba pateikęs informaciją apie pažeidimą;
- 2) asmuo pateikia žinomai melagingą informaciją.

Asmeniui dėl informacijos apie pažeidimą pateikimo neatsiranda jokia sutartinė ar deliktinė atsakomybė, taip pat atsakomybė dėl garbės ir orumo įžeidimo, dėl šmeižto, jeigu, Įstatymo nustatyta tvarka teikdamas informaciją apie pažeidimą, jis pagrįstai manė, kad teikia teisingą informaciją.

Asmuo už žalą, atsiradusią dėl informacijos apie pažeidimą pateikimo, atsako tik tokiu atveju, jei įrodoma, kad asmuo negalėjo pagrįstai manyti, kad jo teikiama informacija yra teisinga.

Žinomai melagingos informacijos, taip pat valstybės ar tarnybos paslaptį sudarančios informacijos pateikimas nesuteikia asmeniui garantijų pagal Įstatymą. Žinomai melagingą informaciją pateikęs arba valstybės ar tarnybos paslaptį ar profesinę paslaptį atskleidęs asmuo atsako teisės aktų nustatyta tvarka.